

Oponentský posudek na diplomovou práci Hedviky Hlaváčkové

„Práce a mateřství.“

Svou práci autorka rozčlenila do tří částí: teoretické, metodologické a výzkumné.

Teoretickou část (s. 6 – 41) zahajuje první kapitolou „Historický kontext a současné pojetí práce a péče v České republice“ (s. 6 – 12), přičemž však v názvu avizovaný historický kontext redukuje pouze na stručné shrnutí v rámci 20. století. Primárně je sice její práce profilována sociologicky a se zaměřením na aktuální stav sledované problematiky, nicméně pokud by věnovala větší pozornost skutečně historickému kontextu, nemohla by tvrdit, že rozštěpení na sféru veřejnou a soukromou s sebou přinesla až moderní doba (viz s. 6).

V druhé kapitole nazvané „Trendy v české rodině a české politice“ (s. 13 – 14) zmiňuje trend partnerského soužití bez sňatku, trend „soužití na zkoušku“ a trend „singles.“

Kapitola třetí „Podpora pracujících žen a matek“ (s. 15 – 38) je nejen svým rozsahem, ale i obsahem již skutečně analytická: autorka v ní uvádí řadu konkrétních fakt, zákonných opatření a jejich reálného naplňování, které zkoumá z hlediska podpory ze strany státu, z hlediska finančního zabezpečení, z hlediska podpory ze strany zaměstnavatelů a podpory z hlediska možností institucionální péče o děti v předškolním věku. Všimá si rovněž podpory ze strany rodiny a veřejnosti, které autorka považuje za velmi podstatné.

Čtvrtá kapitola „Důvody návratu na pracovní trh a společenské bariéry“ (s. 39 – 41), v níž referuje o provedeném výzkumu H. Bartákové z roku 2008 a H. Haškovcové z r. 2011. Tento problém by si zasloužil však autorčinu větší pozornost a hlubší teoretické rozpracování, zvláště vzhledem k tomu, že koresponduje s několika otázkami, které ve vlastním průzkumu autorka pokládala respondentkám.

II. část práce, označená jako „metodologická“ (s.42 – 46) obsahuje popis metody, etap sběru dat a vzorek respondentů pro autorčin výzkum, v němž uplatnila polostrukturované rozhovory. Na straně 42 hned v první větě autorka uvádí, že „vzhledem k cílům diplomové práce byla zvolena kvalitativní výzkumná strategie a technika“ – ovšem v Úvodu její práce nikde nenajdeme formulaci jejího cíle.

III. část práce „Výzkumná analýza“ (s- 47 – 72) obsahuje přepisy rozhovorů, které autorka vedla s respondentkami. Autorka z nich vyvozuje a formuluje jisté závěry. Význam jejího šetření, přestože se týká pouze 12 žen (dlužno však uvést organizační a časovou náročnost), spatřuji v odlišnosti situací jednotlivých respondentek, která ale v autorčině výzkumu potvrzuje nezastupitelnost mateřských škol, jejich dostupnost (lokální i finanční), stejně jako význam nejen dodržování zákonného rámce zaměstnavatelem, ale i v jeho rámci také vstřícný a flexibilní přístup k zaměstnaným matkám. Jako velmi žádoucí a důležitá vyplynula z autorčina šetření i existence Mateřských center.

V Závěru práce (s. 73 – 75) pak autorka shrnuje zjištěné poznatky a konkretizuje stále aktuální problémy (např. otevírací doba mateřských škol nebo pozitivně hodnocená možnost tzv. třírychlostní mateřské dovolené).

Z formálního hlediska bych vytkla uvedení poznámky pod čarou na s. 9 ve znění: „Viz níže“ a rozsahovou nevyváženost jednotlivých kapitol.

Předložená práce Mgr. Hedviky Hlaváčkové **splňuje** nároky kladené na diplomové práce a proto ji **doporučuji** k obhajobě.

Otázky k obhajobě:

- 1) Kdy dochází k rozštěpení oblasti na sféru soukromou a veřejnou?
- 2) Které trendy v současné české rodině, kromě v práci zmíněných, byste mohla dále uvést?
- 3) Uveďte pozitiva a limity průzkumů prováděných na základě strukturovaných rozhovorů.

V Praze 3. 5. 2014

PhDr. Věra Jirásková, Ph.D.